

گزارش «وطن امروز» از «تأمین مالی زنجیره های» سازوکار جدید تسهیلات دهی به واحدهای تولیدی

توسعه تولید با تأمین مالی زنجیره های

افزایش سود، مدیریت ریسک مالی، ایجاد جریان ارزش پایدار و تأمین سرمایه در گردش از اصلی ترین مزایای تأمین مالی زنجیره های است

تأمین مالی زنجیره های و تعاریف آن
تأمین مالی زنجیره تأمین یا SCF یک رویکرد خلاقانه است و شرکت ها جهت تخصیص منابع مالی و بهینه سازی جریان های مالی در زنجیره تأمین از آن استفاده می کنند. این رویکرد کاهش هزینه ها، افزایش سودآوری و کارایی هر چه بیشتر سازمان را به دنبال دارد و با ارائه گزینه های انتخابی برای پرداخت ها، باعث بهینه سازی نقدینگی در شبکه می شود. SCF به استفاده از اعتبارات کوتاه مدت برای تراز سرمایه در گردش بین خریدار و فروشنده و حداقل کردن هزینه کل زنجیره تأمین می پردازد. تأمین مالی زنجیره های در یک سازمان حاصل همکاری بسیار نزدیک میان مدیریت مالی و مدیریت زنجیره تأمین در آن سازمان است. با توجه به مزایای زیاد این رویکرد، بسیاری از سازمان ها و شرکت ها حضوری فعال در اقتصادهای مبتنی بر زنجیره تأمین دارند.

اجزای SCF
برای افزایش کارایی زنجیره تأمین، این رویکرد به یک بستر یا اکوسیستم برای اجرا احتیاج دارد. این بستر باعث بهبود سرمایه در گردش در طول زنجیره می شود. اجزای اکوسیستم تأمین مالی زنجیره عبارتند از:

- تأمین کنندگان: شرکت هایی که کالاها و خدمات خریداران را در اکوسیستم زنجیره تامین عرضه می کنند. برخی تأمین کنندگان به قدری بزرگ هستند که به عنوان خریدار هم عمل کرده و زنجیره تأمین پیچیده ای دارند و نیازمند بهینه سازی جریان های نقدی خود هستند.
- خریداران: معمولاً خریداران سازمان های بزرگی هستند که برای تأمین کالا به مشتریان به تعداد زیادی از کالا و خدمات ارائه شده توسط تأمین کنندگان نیازمندند.
- سرمایه گذاران: منابع بانکی و غیربانکی دارای سرمایه که منابع مالی را برای پوشش هزینه فاکتورهای تأمین کنندگان تأیید شده فراهم می کنند.
- فراهم کننده پلتفرم: ارائه دهنده های راهکارهای فناورانه که اکوسیستم تأمین مالی زنجیره تأمین و مدیریت برنامه را تسهیل می کند. امروز پلتفرم های پیشرو مبتنی بر فضای ابری هستند؛ به این معنی که نیازی به نصب و استفاده از سیستم های نرم افزاری خاصی ندارند.

چالش های تأمین مالی زنجیره های
رویکرد تأمین مالی زنجیره های اگرچه مزیت ها و سودآوری هایی را برای بنگاه های عضو شبکه و زنجیره های تأمین به همراه داشته است اما مشکلات و پیچیدگی های فراوانی را نیز برای مدیریت جریان های مالی، نقدینگی و سرمایه در گردش بنگاه ها و شرکای تجاری آنها به دنبال داشته است. در انتها در جدولی به اختصار به بیان برخی چالش ها پرداخته شده است.

راهکار مناسب در این زمینه تغییر رویکرد و نقش ارائه دهندگان خدمات مالی از تأمین کنندگان صرف منابع مالی به عنوان شرکای تجاری بنگاه های اقتصادی و تجاری است.

تأمین مالی زنجیره های عمیق تورم
۳ به دلیل ابزار جدید بانک مرکزی روی تورم اثر دارد. با توجه به اینکه امکان خروج منابع از زنجیره کم است، خود این عامل زمینه ساز کاهش تورم خواهد بود و بیشتر روی حجم نقدینگی اثر خواهد گذاشت. اجرای این طرح بانک ها نیاز کمتری به پرداخت تسهیلات خواهند داشت. تسهیلات پرداختی بانک ها یکی از موتورهای رشد نقدینگی است. بنابراین وقتی نیاز به نقدینگی در کل زنجیره کاهش پیدا کند، اثر ضد تورمی خواهد داشت. دومین مورد به صدور فاکتور واقعی بازمی گردد که از وقوع رخدادی در بخش واقعی اقتصاد ایران خبر می دهد؛ رخدادی که در بخش تولید و تجارت حادث شده و بخش اعتباری آن را پشتیبانی کرده است. بنابراین تقاضاهای غیر تولیدی در نتیجه این سیاست کاهش یافته و این خود عاملی علیه تورم خواهد بود. از آن سو چون منابع خود بانک درگیر این وضعیت نمی شود و صرفاً تولید از طریق اوراق پشتیبانی می شود، با اعتبارسنجی مناسب و وثایق با کیفیت، ریسک بانک کاهش می یابد و نظام بانک دچار چالش نخواهد شد. بنابراین جز شفافیت بیشتر مسیر و هزینه کمتر آن، به موجب این طرح سهولت در دسترسی به تأمین مالی برای هر کسی که در حال تولید است، فراهم خواهد شد. در واقع تأمین مالی به شکل خودکار و در چارچوب Platform انجام می شود. در یک زنجیره، نیاز نیست تک تک اجزا به بانک مراجعه کنند و تسهیلات بگیرند.

مزایای تأمین مالی زنجیره های

به طور کلی مزایای حاصل برای شرکت هایی که از راهکارهای SCF استفاده می کنند، در ۳ بخش کلی دسته بندی می شود:

- کاهش سرمایه در گردش عملیاتی خالص (NOWC)، از طریق کاهش حساب های دریافتی و افزایش حساب های پرداختی (همانند مدل عاملیت معکوس)
- افزایش سود، از طریق کاهش هزینه های مالی با از طریق کاهش هزینه کالای فروخته شده (مانند مدل های تخفیف پویا)
- مدیریت ریسک مالی در زنجیره تأمین با هدف بهبود دسترسی به تأمین مالی برای تأمین کنندگان (همانند اشکال پیشرفته عاملیت معکوس و سایر مدل ها)
- ایجاد جریان ارزش پایدار و افزایش سودمندی و کارآمدی زنجیره تأمین
- شفاف سازی و افزایش کارآمدی فرآیندهای مشمول در مدیریت مالی زنجیره تأمین
- کاهش هزینه های مالی زنجیره تأمین
- مدیریت مناسب کسر یا مازاد وجوه نقدینگی
- تأمین مؤثر سرمایه در گردش در طول زنجیره
- ایجاد جریان ارزش پایدار و افزایش سودمندی و کارآمدی زنجیره تأمین
- شفاف سازی و افزایش کارآمدی فرآیندهای مشمول در مدیریت مالی زنجیره تأمین
- لازمه اینکه یک پروژه SCF به طور موفقیت آمیزی اجرا شود، این است که یک شرکت با کمک بانک، اقدام به جذب سهامداران عمده کند. بدون در نظر گرفتن این شرایط، تمام مزایای پروژه SCF نمی تواند در شرایط اقتصادی امروز محقق شود.

است. راه های گوناگونی برای تأمین این جریان های نقدی پیش روی مراکز اقتصادی است. استقراض از بانک ها و دریافت وام از اصلی ترین نمونه هایی است که این مراکز جهت تأمین نقدینگی مورد نیاز خود از آن استفاده می کنند. شرکت ها از یک سو برای اجرای فعالیت های عملیاتی خود به نقدینگی نیاز دارند و از سوی دیگر جریان های نقدی ورودی و خروجی آنها معمولاً به صورت همزمان رخ نمی دهد. این امر منجر می شود نیاز به نقدینگی دوچندان اهمیت پیدا کند. از سوی دیگر با توجه به فرار گرفتن کشور در شرایط رکود اقتصادی، روش های مرسوم تأمین مالی دچار چالش های اساسی شده و این امر هزینه های بالایی را برای مراکز اقتصادی ایجاد کرده است. به دلیل ایجاد خلل در روش های قدیمی تأمین مالی، مراکز اقتصادی رو به روش های نوینی آورده اند که بسیاری از این روش ها باعث کاهش ریسک نقدینگی برای آنان می شود. یکی از کارآمدترین و نوین ترین این روش ها تأمین مالی مبتنی بر زنجیره تأمین یا SCF است. مدل های تأمین مالی زنجیره های با بهینه سازی سرمایه در گردش از طریق مدیریت ۳ مؤلفه حساب های پرداختی، حساب های دریافتی و موجودی، بر عملکرد شرکت تأثیر می گذارد و امکان دسترسی شرکت های یک زنجیره تأمین را به منابع مالی با هزینه کمتر و سرعت بیشتر فراهم می کند. اصلی ترین مزیتی که از طریق اجرای این راهکارها به دست می آید، شامل کاهش نقدینگی مورد نیاز و آزادسازی حجم زیادی از سرمایه درگیر است که همین امر منجر به بازده بیشتر سرمایه گذاری و حداکثرسازی سود سهامداران می شود.

رکود اقتصادی در کشورها باعث ایجاد چالش های

گروه اقتصادی: امروز سازمان ها به دلیل بزرگ تر شدن زنجیره تأمین و پیچیده تر شدن شرایطشان، نیازمند ابزارها و تکنیک های جدید و مناسب برای مبادلات مالی و مدیریت سرمایه در گردش بنگاه و زنجیره خود هستند. مدیریت مؤثر زنجیره تأمین نیازمند یک رویکرد متفاوت برای اجرای کسب و کار نسبت به آنچه شرکت ها در گذشته انجام می دادند، است. تمرکز بر فرآیندهای مالی، رویکرد جامعی است که به شرکت ها کمک می کند از بیرون به کل زنجیره بنگرند. این رویکرد جامع بر هماهنگی بین سایر بخش ها در زنجیره تمرکز دارد. فرصت ها و چالش های زیادی در مدیریت جریان های مالی در زنجیره نهفته است. جریان مالی در یک زنجیره شامل هزاران صورت حساب و پرداختی و هزینه های مالی را کاهش دهند، در تلاشند راه هایی ساده برای پردازش این حساب ها بیابند. برای مدیریت اثربخش زنجیره تأمین لازم است، علاوه بر جریان فیزیکی و اطلاعاتی، به جریان مالی نیز توجه شود. تأمین مالی زنجیره تأمین فروشندگان را قادر می کند مطالبات و هزینه های مالی را کاهش دهند، در این فرایند خریدار، بانک و تأمین کننده از کاهش هزینه و کاهش ریسک سود می برند. تأمین مالی زنجیره تولید، ریسک زنجیره تأمین را کاهش می دهد و باعث بهبود نقدینگی و بهبود سرمایه در گردش می شود. با به کارگیری انتقال الکترونیک داده ها، شرکت ها می توانند قابلیت رقابت پذیری خود را افزایش داده، سرمایه در گردش خود را آزاد کنند و ریسک را کاهش دهند.

به گزارش «وطن امروز»، تحولات گسترده اقتصادی، تولیدی و تجاری در عصر حاضر، کسب و کارها را ناگزیر به حضور و مشارکت فعال در اقتصادهای مبتنی بر شبکه و زنجیره کرده است. گرایش به این رویکرد اگرچه مزیت ها و سودآوری هایی را برای بنگاه های عضو شبکه و زنجیره های تأمین به همراه داشته است اما مشکلات و پیچیدگی های فراوانی را نیز برای مدیریت جریان های مالی، نقدینگی و سرمایه در گردش بنگاه ها و شرکای تجاری ایشان به دنبال داشته است. بر همین اساس تغییر رویکرد و نقش ارائه دهندگان خدمات مالی از تأمین کننده صرف منابع مالی به شرکای تجاری بنگاه های اقتصادی و تجاری، باعث شد بخش عمده ای از وظایف مدیریتی جریان های مالی کسب و کارهای زنجیره های در تعامل با ارائه دهندگان خدمات مالی تعریف شده و با توجه به ظرفیت ها و قابلیت های بانک ها و موسسات مالی به نحو مطلوب تری به مورد اجرا گذاشته شود.

خدمات دهندگان مالی شرکای تولید می شوند
بر این اساس حمایت از تولید با توسعه شبکه ها و زنجیره های می تواند مترادف صرفه های اقتصادی و کاهش هزینه های مالی بوده و امکان هم افزایی و تحقق سایر منافع کلیدی را فراهم کند. در هر کسب و کاری منابع مالی و سرمایه به عنوان یکی از مهم ترین عوامل تولید به شمار رفته و کارآفرینان و سرمایه گذاران برای تولید محصول یا ارائه خدمات خود نیازمند تأمین سرمایه لازم و تأمین مالی مناسب هستند. این در حالی است که تغییر الگوهای تولیدی و تجاری کسب و کارها منفر و مستقل و ایجاد تحول در شکل گیری کسب و کارهای مبتنی بر زنجیره و شبکه، باعث شده نیازها و انتظارات جدیدی برای صاحبان بنگاه ها و اعضا و ارکان زنجیره ها و شبکه های کسب و کار برای شروع و ادامه فعالیت خود و خلق و توسعه مستمر ارزش شکل گیرد. منابع مالی و سرمایه مورد نیاز بنگاه ها می تواند از طرق مختلفی تأمین شود.

شرایط اقتصادی کنونی باعث ایجاد ریسک های شکننده و زیادی در تجارت و کسب و کار شده است. این ریسک ها - که غالباً مالی است - در سال های اخیر و با شدت گرفتن تحریم های ظالمانه اقتصادی بیشتر نمود داشته و حساسیت خود بیشتری را به خود معطوف کرده است. غیر قابل پیش بینی بودن اقتصاد در شرایط کنونی، محدودیت منابع مالی و پیچیدگی روش های تأمین مالی باعث شد جریان های تجاری و فشارهای گسترده مالی نه تنها به بنگاه های تولیدی، بلکه به دیگر ارکان زنجیره شامل شبکه توزیع و مشتریان و تأمین کنندگان نیز تسری یابد. مواجهه کسب و کارها با روندهای افزایشی هزینه های تولید، محدودیت دسترسی به منابع مالی و نقدینگی، پیچیدگی های حاکم بر روش های تأمین مالی در طول زنجیره و مشتریان و تأمین کنندگان نیز پیش به موضوعی با نام «مدیریت مالی زنجیره تأمین» شده است. به منظور بهینه سازی این فرآیندهای مالی، مدیریت مالی زنجیره تأمین کمک می کند شرکت ها فراتر از محدوده بنگاه خود بتوانند کل زنجیره را مورد توجه قرار دهند. بنابراین ملاحظات جدیدی در ایجاد هماهنگی میان مدیریت مالی و مدیریت لجستیک و زنجیره تأمین به وجود می آید که حوزه های کسب و کار جدیدی را بویژه برای بانک ها و سازمان های ارائه دهنده خدمات مالی ایجاد می کند. بدیهی است نتیجه این اتفاق، افزایش ریسک های مالی کسب و کارها را به دنبال می آورد

چالش	توضیح
منابع انسانی	فقدان دانش و اطلاعات در میان زنجیره تأمین و مدیران
تکنولوژی اطلاعات و فناوری	ناکارآمدی موجود در درون و بیرون پردازش تراکنش های مالی
مالی	عدم اتوماسیون در فرآیندهای پرداخت، تأخیر در فاکتور، تأخیر در پرداخت و افزایش وصول مطالبات
همکاری داخلی شرکت و اطلاعات	چالش هماهنگی، همکاری، اتحاد، برنامه ریزی موثر بر اساس اطلاعات به اشتراک گذاشته شده و اعتماد در میان شرکا
سیاست های سازمان، استراتژی ها و شیوه ها	سیاست های سازمانی گامی به عنوان بازدارنده عمل می کنند
سازمان های کلان	بعضی عوامل نهادی مانند گستره جغرافیایی و تفاوت های فرهنگی و قوانین و مقررات چالشی برای اجرای برنامه های تأمین مالی زنجیره تأمین می باشد.

